

פרוטוקול מס' 40

מישיבת ועדת הכלכלה ביום ג', ו' חשוון
תשל"ה, 22 באוקטובר 1974 בשעה 13.30

חברי הועדה

נכחו:

- ש. תמיר - היו"ר
- מ. דרובלס
- פ. גרופר
- י. שערי
- א. לבנבראון
- א. זילברברג
- א. אנטבי
- נ. קצב
- מ. חריש
- א. לבני
- ע. פיינרמן
- י. קרממן

מזכיר הועדה

- י. פלקסר

יועץ כלכלי

- ד. לב

רשם

"חבר המתרגמים"

סדר היום:

המצב במשק

22.10.74

היו"ר ש. תמיר:

אני פותח את הישיבה. קודם כל אני רוצה למסור דרישת שלום, זה יהיה החלק הלא פורמלי, לגברת קצב. אני קבלתי מושינגטון הערכה בלתי רגילה לפעולה יפה מאוד שהיא עשתה שם, כחחום שהוא לא כחחום עסוקיה כחחום המדיני, על עמידה מאוד גאה ועצמאית שעשתה רושם. לא הספקתי לומר לך זאת באופן אישי, לכן כהזדמנות זאת אני מספר זאת במסגרת הוועדה.

למעשה כישיבה האחרונה כבר נפרדתי מהחברים וסיכמתי את פעולתי כיושב-ראש במסגרת הרוטציה ביני ובין חבר-הכנסת הורוביץ, אבל עוד לא בוצעו הסדורים המהחייבים בינינו. זה לא כל כך פשוט, אני יכול לגלות לך, אם אצה לך הדרך, הסיבה היא שאני הייתי רוצה לנסות להשאר חבר הוועדה אבל יש לנו ולע"מ רק מקום אחד פה. זה נעשה במסגרת הליכוד כנראה, הנה כל הסוד כולו.

אני פותח את הישיבה, והישיבה הזאת היא ללא מוזמנים זרים. בראש וראשונה אני רואה מחובתי לדווח לחברים על הדיון הבוקר בוועדת הכנסת. השתתפו בדיון נוסף לי חבר-הכנסת זילברברג וחבר-הכנסת לבנבראון. תוך דומני שיתוף פעולה של נציגי ועדת הכלכלה, זה היה מקובל על כולנו, והנושא היה פנייתו של יושב-ראש ועדת הכנסת אל חבר-הכנסת מודעי שמילא את מקומי, בקשר לדיון! הוועדה הנוכחית, הוועדה שלנו, בנושאים ההשלכות של החכרה לישראל והמשבר בה על המשק.

חבר-הכנסת אנקוריון, יושב ראש ועדת הכנסת, כתב לחבר-הכנסת. מודעי מכתב וכו אמר לו שהוא מפנה את תשומת לבו שהוא מקווה שהוועדה לא תחרוג מתחום סמכויותיה. חבר-הכנסת מודעי השיב שהוא לא חושב שהיתה הצדקה לפניה הזאת מכיון שזה בסמכותו לדון בנושא. כל זה היה בהעדרי.

כשחזרתי מצאתי את עצמי תמים דעים עם העמדות שנקט חבר-הכנסת מודעי, שאגב יחזור לכאן עוד מעט, והוזמנו לוועדת הכנסת היום לכירור. כדי לא לייגע את החברים עכשיו ארוכות אני רוצה לתמצת את הדיון.

אמרתי לוועדה וליושב ראש שמצד אחד אין לי שום ספק שזה היה מלאכותי לחלוטין להעביר את הדיון לוועדת הכספים ולא אל הוועדה הזאת. הוועדה שלנו מופקדת על מסחר ותעשייה והחברה לישראל עוסקת במסחר ובתעשייה. הנושא שם כולל את כתי הזקוק, סליחה, את חברת החשמל ואת צי"ם, ואנחנו מופקדים על החכרה ואנחנו מופקדים על הפיתוח, ולדעתי השיקולים היו פוליטיים, על מנת לא להביא לוועדה הזאת, שהצטיינה בחקירה של אוטוקרס את ההזדמנות לחקור לשורש את המקרה הזה ולהוציא מסקנות, שלו היו מוציאים את מלוא המסקנות מאוטוקרס יתכן שלא היינו מגיעים למשברים נוספים כשטחים אחרים.

אשר למסגרת הפורמלית, ציינתי שככל זאת החלטת ועדת הכנסת היא החלטת המחייבת אותנו. נכבד את החלטת מליאת הכנסת, והחקירה שתבצע ועדת הכספים היא תבצע לפי הנוסח שמליאת הכנסת הטילה עליה. זה לא משחרר אותנו מזכות ומחובה לדון בהשלכות על המשק, גם אם הן נרחבות וגם אם הן מחייבות כדיקה. אחר כירור ונסיון לנסח את דברי כמלים אחרות של יושב הראש, קבלה הוועדה פה-אחד החלטה לרשום בפניה את הודעתי, וכזה להספק, כמקובל גם על חבר-הכנסת זילברברג, שאמר כמה מלים ידידותיות כאותה הזדמנות, ועכשיו אנו יושבים לגופו של עניין.

גם ציינתי בתשובה לדברי חברת-הכנסת ארכלי-אלמוזלינו שהסמכות לקביעת נושאים היא בהחלט לפי סעיף 77 לחקנון של היושב-ראש, לא של הוועדה כולה, ככל ועדה, והוא הדין פה.

22.10.74

חבר-הכנסת מודעי התכוון להעלות את הנושא, אני מעלה את הנושא, והוא השלכותיו של המשכר בחברה לישראל וכל הקשור בו על המשק הישראלי בכללו. נצטרך לדון כינינו כיצד לספל בנושא, הן נאמנות להודעה שמסרה היום לוועדה הכנסת, דהיינו שמה שעושה ועדת הכספים היא עושה ואנחנו לא נתערב בפעולתה. אנו נעסוק בתחום ההשלכות האחרות.

אם חרשו לי, הייתי רוצה לפתוח את הדיון הזה, והייתי מציע שנפתח בו היום. למחר יש לנו ישיבה עם שר התיירות והחברים יחבטאו איש איש על פי רוחו.

אני יכול קודם כל לדווח לחברים כיצד הדברים השתקפו וכיצד הם עלולים להשפיע על המשק הישראלי דרך זויח הראיה של המגביה היהודית המאוחדת והבונדס, המשקיעים בארצות הברית. אותי תפסו החדשות כשהייתי אי-שם בין לוס אנג'לס לפילדלפיה, לניו ג'רסי וניו יורק. ולא היה חוג בית, אני הופעתי ב-15 הופעות, לא היה חוג בית או הצראה המונית שבעקבותיהם לא נגשו אלי אנשים, בדאגה, בכקורת, בכאב, בתמיהה, מה קורה אצלכם? יש משכר קשה כבונדס, יש משכר קשה במגביה. לאנשים קשה לעמוד בפלג'ס שלהם. התורמים הרציניים זה אנשים שכספם היה בכורסה. הכורסה ירדה מ-1000 לסביבות 500. זו כבר מכה מהותית. הם יודעים שאנו עומדים לדרוש מיליארד וחצי, שני מיליארד מהמימשל, הם שמעו על ורד, שמעו על אוטוקרס, כיחוד שמעו על ועד, ועכשיו החברה לישראל, עם כל המוניטין, עם כל ה"בקינג", זה עשה רושם קשה מאוד.

כשאני הייתי התחילו להופיע כבר ידיעות במדורים הכלכליים. כינהיים כבר הופיעו ידיעות יותר רחבות במדורים הכלכליים. ואני אומר את זה כישראלי, לא כאיש אופוזיציה ולא כיושב ראש וועדה, זה ממש היה קשה לאן שפניתי, וידעו שאני לא איש ממשלה, כלומר, אני לא הייתי חייב בדין וחשבון. מצפים מאחזנו שנעקור את הנגע עד תום. ממש מצפים מאחזנו. לא מוכנים לשאת את זה. לנו תורמים היום כספים, בין היתר, יהודים שתורמים 500 דולאר או 250 דולאר, ו-1000 דולאר, וזה בשבילם מאמץ, והם גאים בכך. וכשהם שומעים על המספרים הגדולים האלה... אני גם רוצה לומר על ההתרשמות שלי כאדם שרק שבועיים נוחק מהמציאות שמה שמצאתי חזרה כאן מכחינה המחח, אני חשכתי שהמחח הגדול בארץ ישנו רק על יהודה והשומרון, על המתנחלים. ראיתי שהנושא הזה מסעיר כל בית בישראל.

אני לא יכול לבחוק את הנושא הזה, אינני יודע איך אצל חברים אחרים, מהתרחשויות אחרות, מסלחות שאנו נוהגים בפרשיות אחרות, ופרשיה מוכרחה להזמין פרשיה. אתמול כדרכי לכנסת שמעתי ברדיו שיושב ראש, המנהל הכללי של חברה מקורות, יושב ראש מקורות, זאב קריב, הודיע אתמול על חכנית חדשה לפחות מקורות המים בישראל על מיליארד ומאתיים מיליון לירות ואני לא האמנתי למשמע אזני. כשאדם עושה אקסידנט בטעות, ברשלנות, אז לא נוחתים לו לנהוג עד אשר לה יהיה משפט. אחרי שנתיים, בעקבות הלונה שהגשתי, מועמד אדם לדין על זיוף, על חרמית חמורה, על הוכאה, על הגשת מאזנים כוזבים, על מליונים, בקשר להתמוטטות חברה ענק ממשלתית, אז לא רק שאיננו מושעה מתפקידו אלא ממשיך להציג חכנתה לעם על מיליארד ומאתיים אלף כאילו לא קרה כלום. ממש כאילו יריקה בפני היועץ המשפטי שכדק, זה נושא שנבדק על ידי מבקר המדינה ועל ידי משטרת ישראל ופרקליט המדינה, היועץ המשפטי אישית, שנתיים לחצתי, שנתיים היו לחצים נגדיים והוכחו שאין מנוס מלהעמיד לדין, ולמחרת ככוקר כאילו כלום. הרי זה מקומם, זה מוכרח להשפיע למחרת על מישהו אחר בחברה לישראל או מישהו אחר בכל מישור אחר. זו ממש שערוריה.

כשבועדה הזו דנו בקדנציה הקודמת כפרשת אוטוקרס דיכרו רבים מאחזנו על השיטה. עכשיו זה נחשף באופן המוחץ ביותר. ישכתי כימים אלה עם מר נוידרפר, הממונה על הכנסות המדינה,

סיפרתי לו מלקוחות שלי שמשלמים השנה 104% מס. הוא אמר - לא יכול להיות. עשיתי לו חשבון מכמה לקוחות שאני מטפל בענייניהם, שאנשים שמשלמים מס אמת, והראיתי לו שאנשים שמשלמים 87.5% מס לא מהכנסות ענקיות כאלה. אמא השאירה איזה מגרש, יש עוד איזה בית עסק שהרכוש הוא שלו, 5% מס רכוש ומס רכש, 104%. אדם צריך לשים את ידו בכיסו, שלא לדבר שהוא לא יפרנס את משפחתו.

כאן הקופה, כמיליארדים והפקדות כחוץ לארץ, מכל הרשמים שלי יש פה מגמה ברורה להסוות על מעשים לא-חוקיים שנעשו, אם ברכישת המניות ואם במתן הלוואות. אני מקווה, כששר האוצר יבוא בפנינו, והוא הודיע לי שהוא מקבל את ההזמנה שלנו, אני מקווה שהדבר יהיה בשכונת הכא, ויתן לנו הרצאה כללית על מצב המשק כולו, לא רק על הנושא הזה, נוכל לבקש ממנו הכהרה על ההשלכות, גם ממנו וגם משרים אחרים, שר המסחר והתעשייה, שר החקלאות, שר החכורה - כיצד כל הדברים האלה ישתקפו. כאשר הוקמה החברה לישראל הייתי בין המעטים שהתנגדו להקמתה, והייתי בקונצפציה סופר קפיטליסטית. שום ארץ קפיטליסטית בעולם החופשי לא הרשתה לעצמה כמידה כזאת, טוב הייתי במיעוט מוחלט. כשהיתה חברה לישראל ב' נחנו לה קונצפציות עוד יותר נרחבות. אפילו לא מתוך הגבלה ליעדים; זה יכול היה להיות ביהודה עסקי יבוא ויצוא, ועמיל מכס וחנות מכולת. יכלו להתחרות עם כל איש מקומי ולהיות פטורים ממס לשלושים שנה. אז הם חשכו שהכל מגיע להם. טוב, אם יוכרר שהתחושה שהכל מותר הכיאה לויחור על כל רסן והתאפקות.

כזה אני רוצה לסיים את דברי הפתיחה שלי ולהעביר את רשות הדיבור לחברים, לשאלה, להתכתאות, לדיון ולהצעות לגבי הצורה שבה נדון בנושא.

חבר-הכנסת זילברברג.

א. זילברברג: כדי למנוע התנגשות בין שתי הוועדות, איפה העניין עומד שם? הלא אנחנו לא עוסקים בחקירות. היינו רוצים לקבל קצת אינפורמציה, לתת חומר לחברים העוסקים בזה.

היו"ר ש. תמיר: יש שתי צורות למפל בזה, אולי נשמע את דעתי של חבר-הכנסת פיינרמן, שהוא חבר שתי הוועדות. נדמה לי הוא ואמוראי והגברת קצב. יש שתי צורות, או שאני אפנה רשמית לחבר-הכנסת קרגמן; או שהחברים שמשתייכים לשתי הוועדות מוכנים לדווח לנו, ואז זה יעזור לנו בניווט.

מי מתנדב?

ע. פיינרמן: אני מעדיף את הצורה הראשונה.

היו"ר ש. תמיר: טוב, אני ברצון אפנה לחבר-הכנסת קרגמן.

ג. קצב: אלא שאנשי הוועדה דנים שם בעניינים בסיסיים בכלל, את כל הנושא על פרטיו וכאן אנו נדון אני מבינה, בהשלכות על הנושא, אז רצוי שהיושב ראש כאן...

היו"ר ש. תמיר: אני מרשה לעצמי לומר שזה אופטימי לחשוב ששם היא דנה על כל פרטיו. זה מחייב חודשים של לימוד.

ג. קצב: ככל אופן, היא דנה בצורה אחרת ממה שכאן אני מבינה יהיה.

א. לבנבראון:

אני הייתי בדעה שהנושא כולו שייך לוועדת הכלכלה, לא בתור נציג ועדת הכלכלה, אלא בתור חבר כנסת וחבר ועדת הכנסת. והכעתי בדעה זאת גם בוועדת הכנסת. לצערי הייתי היחיד בוועדת הכנסת שהציע להעביר את הנושא כולו לוועדת הכלכלה. וזאת לא רק משום שהנושא במהותו שייך לוועדת הכלכלה, אבל לדעתי, ועדת הכספים שכמידה מסויימת גם אחראית לכל הפרשה הזאת, עם החוקים ועם ההטבות ועם כל ההתערבות שלה בעסק הזה, נראתה לי לא מספיק אובייקטיבית לדון בנושא זה.

אבל עכשיו אנחנו כבר אחרי המעשה ואנו צריכים לכבד את החלטת ועדת הכנסת, והנושא נדון בוועדת הכספים. לדעתי זה לא צריך למנוע, אני חושב שמחובתה של ועדת הכלכלה לדון בהשלכות של כל הפרשה הסאת על המשק הישראלי.

אני כאמת מציע, כפי שגם היושב ראש הכריז בוועדת הכנסת, להיות צמוד לנושא הזה, ויש לדעתי השלכות לא רק בקשר לחברות הקשורות ישירות עם החברה לישראל, אבל על המשק הישראלי כולו שהיה השפעה חמורה מאוד על כל הנושא הזה.

לכן אני לא הייתי מציע שאנו נגביל את עצמנו - רק נגיד לחברות האלו שוועדת הכלכלה מטפלת בהן והן קשורות באיזו שהיא צורה לחברה לישראל, אבל בנושא כולו, ההשפעה על המשק בכלל, אני רואה זאת בהחלט קשור, למרות שהחוק הזה התקבל, עם כל הנוהל הזה, עם החוקים הללו, של עידוד השקעות הון, כפי שהחברה לישראל קבלה וכפי שהחוק האחרון של חוק עידוד השקעות הון-חברות עתידות הון, איך הדברים הללו משתקפים ואיך הם משפיעים.

לכן אני מציע לקיים דיון רחב, להזמין את כל הגורמים הנוגעים לדבר. כמובן שהמסקנות לא יהיו זהות, אבל בצורך לדון בוועדת הכלכלה, אני מסכים עם היושב ראש.

א. אכטבי:

בישיבה האחרונה של ועדת הכלכלה, לפני שהנושא הובא לוועדת הכנסת, ואני אמרתי למלא מקום שיש לי הרושם שהנושא לא יובא לוועדת הכלכלה. היה צורך לעשות פעולה כלשהי. האמת היא שהפעולה שאני חשבת, שאולי היום ניתן לומר - לנסות לשלב את שתי הוועדות. ועדת הכספים יחד עם ועדת הכלכלה. לכן איזו שהיא רכיזיה, שזה יכול להכטיח, על ידי צרופן של שתי הוועדות בנושא של החברה לישראל.

אם זה לא ניתן, הרי הודעתו של היושב ראש, כפי שאמר עכשיו, אם ננסה להתרכז בתחום זה, אני חושב שנוכל לעשות את העבודה שלנו בדרך של בדיקה כל מפעל ומפעל. לדוגמא, אפשר להזמין את מנהלי צ"ים, אפשר להזמין את הנושא של הכימיקלים, או כל המנהלים שעוסקים בזה. אפשר יהיה על ידי שיטה של בדיקה כל מפעל ומפעל להגיע פחות או יותר לעמקן של הבעיות.

אני חושב שוועדת הכספים כמקרה זה, עד כמה שהיכנס לבעיה אולי היא היכנס לצד הכספי ולהפקדות השונות שנעשו פה ושם. הצד העסקי של המפעלים והשלכותיהם לגבי המשך קיומו של מפעל זה או אחר, זה צריך להיות, לפי דעתי, עבודה שלנו. אני חושב שאפשר להזמין את מנהלי המפעלים וכל האנשים הקשורים לכך, שיבואו ויסבירו, עם חומר, ושנדע באמת איפה אנו עומדים עם המפעלים האלה, שלא נגיע למצב, כחוצאה מהמעשה כולו, שבו יתמוטטות חלק מהמפעלים שגם הממשלה שותפה בהם.

מ. דרובלס:

אני רוצה לעיין בצער שוועדת הכנסת החליטה שהדיון בקשר לחברה לישראל יתקיים בוועדת הכספים. אני בכל זאת בדעה שזה מתאים ושיך יותר לוועדת הכלכלה, אבל ההחלטה נחקלה והדיון לגופו של עניין יתקיים בוועדת הכספים.

אבל, לא הייתי אומר שאנחנו צריכים לקשור את הדיון שלנו עם ועדה הכספית. אני מניח שוועדה הכספית, זה יקח קצת זמן עד שתצליח ללכד את הנושא. אנחנו צריכים להחליט להזמין מומחים ואנשים שקשורים בקשר להשלכות על המשק הישראלי באופן כללי. ואם יהיו אנשים שיופיעו בפני ועדה הכספית ואנו נראה לנכון לא להזמין את אותם אנשים בנושא בו אנו רוצים לדון, נוכל להטיל על היועץ הכלכלי, על המזכיר, להמציא לנו פרוטוקול או ראשי תיבות של דברים שנאמרו, וכדורים אלו נוכל להעזר.

הייתי מציע שנקבע היום איזה שרים עלינו להזמין בנושא זה, איזה אנשים אחרים, ואחר כך הצטרף הוועדה להקדיש מזמנה שאין לה, לפחות יום כשבוע, כי הנושא דחוף מאוד, ומה שאנחנו נטפל בנושא מהר יותר, הרי זה יהיה שכרנו. כי הדבר עלול להביא שואה כלכלית על המשק. ההשלכות הן חמורות מאוד ויש לטפל בנושא בדחיפות.

פ. גרופר:

אני מחייב מה שכאן נאמר על ידי החברים, וצריכים להחיל בעבודה. התפרסם היום כ"ידיעות אחרונות" בעקבות פרשת רוזנבאום, הסיסה בקרב נציגי הממשלה כחברות. טוענים, הפקידנו, וזה החמור ביותר, מטיל עלינו אחריות ללא אפשרות למנוע הסתכסכות. שוקלים התפטרות, ויש פה עוד פרטים.

רבותי, זה דבר חמור ביותר. מפקידים עכשיו את כל החברות הממשלתיות, אם כבר הפקידות הכבירה. ופה כתוב פרטים שכל פקיד בכיר היה מיוצד בשתי חברות או בשלוש חברות, זו התמוטטות של הבקורת הממשלתית כחברות על ידי הנציגים שלה עצמה. ולכן אני מייחס לזה חשיבות ראשונה במעלה, ואולי זו עבודה לכל המושב. וצריך לעבור חברה חברה. אם אנו רוצים לכבד את עצמנו נכבד את המדינה עצמה, שבעוד חודש-חדשים לא נשמע על עוד הסתככות בעוד חברה.

גם אני שמעתי היום וקראתי על ההודעה של קריב על המיליארד ומאתיים מיליון, אבל השבוע שעבר הודיעו שמגישים הכינה פלילית. רבון כל העולמים, אנו חברי כנסת או אנו פה ליצנים, הסלחו לי על הכיטוי. אני ישבתי בכיתה פרטי אחמול שבמקרה היו שם עורכי דין, ושם אני ספגתי את העלכונות. אל אני אישיה, אני בחוקף הפקידים כחבר כנסת. משפטם אומרים ששוקלים להגיש בג"ץ, אנשים אזרחים פשוטים. הם אומרים: איך זה, אדם שהגישו נגדו הכינה כל כל חמורות עוד ממשיך בכלל לכהן בתפקידו, ולא הודיעו למטה, שורה קטנה - והאיש הושעה מתפקידו על לפסק הדין. נכון שאי אפשר להאשים עד שלא יהיה פסק הדין. אבל הוא חשוד.

מה קרה למדינה הזאת? האיש חשוד. הוגשו נגדו הכינה. מי הגיש את הכינה? הממשלה הגישה נגדו את הכינה.

אני מייחס לנושא זה חשיבות ראשונה במעלה. אני חושב שוועדת הכלכלה צריכה לעסוק ברוכ עבודה, מהיום שנחיל לעסוק בזה, לעסוק בדיונים האלה. וליושב ראש אני רוצה להגיד שרוכ הוועדה מכנסת עוד יום אחד כשבוע מחוץ לימי הכנסת כחל אכיב ואפשר לקבוע יום נוסף, שנשב גם כחל אכיב, ונקח את העבודה הזו כמרץ רב.

לכני:

טוב, אני מצטרף לדברי קודמי. לא עוסקים פה בחנות מכולת, שהכעיה היא אם הקופה עובדת טוב או רע, בזה עוסקת ועדת הכספית. יש פה עניין עם כל ההעשיות או שירותי יסוד של המדינה, תחבורה ודלק, חמרים יסודיים אחרים, אז אינני יודע אם תהיה לנו זכות להקרא בשם ועדת הכלכלה לאחר כל מה שקרה אם אפילו לא נתעניין כמה שהולך שם. אז לא הצד הכנקאי הוא

22.10.74

כל כך מעניין, כשביל זה יש ועדה הכספיים. ההשלכות על המשק בדרך כלל, ההשלכות על השקעות בעתיד. אני בהחלט מצטרף שוועדה הכלכלה חתן את דעתה לנושא, תמחה איפה שצריך למחות, ואם לאו, שתחקור את הבעיה במידת היכולת שלה. דרך שרים, דרך מנהלי חכרות, דרך כל הדרכים הניתנות.

נ. קצב :

אני רוצה לציין שדעתי בכל זאת נוחה מההחלטה שנתקבלה היום בוועדה הכנסת. מפני שיש אפשרות שגם ועדה הכלכלה חכיט כזה היבטים ראשוניים. זה חשוב מבחינה צבורית, שלא יצא כך שוועדה מסויימת ככנסת רוצה לדרך באיזה שהוא עניין וכאילו הדרך סגורה בפניה. אם כי, נאמר דברים גלויים, כשיושבים בוועדה הכספיים נציגי הקואליציה ונציגי האופוזיציה, וגם כאן יושבים אותו דבר. אבל בכל זאת, מבחינת ההיגיינה הצבורית יש לזה לדעתי, שיקול חשוב מאוד.

מה שהייתי רק מציעה לעצמנו, כדי שלא נעשה כפילויות. אמנם ועדה הכספיים לא היכנס לפרטים פרטים של אחר של דיון בנושא מהבחינות האחרון. לכן הייתי אומרת שכאן דווקא הייתי רואה שיוזמנו שרים, לשמוע אותם, ואז לאור זאת להחדיין כינינו לתת זה איזה שהוא היבטר צבורי. ש יכול להיות שיצטרכו יותר פרטים ופרטי פרטים. בכל אופן צריכה להיות חלוקה מסויימת בין שתי העבודות. למנוע מכסימום של כפילויות, אבל לא למנוע דרך ישירה של דיון בעניין שדווקא לא לתת לדרך בו זה יותר מסובך או יותר לא הגייני מאשר כן לדרך בו.

הגיינה צבורית, לדעתי, נחוצה כאשר ועדה מסויימת שזה שטח הפעילות שלה. יש הרבה כפילויות, לצערנו, בין ועדה זו לבין ועדה הכספיים, אבל בכל זאת לא לסגור את הדלת.

לכן חשבה, שמבחינה זאת כדאי שיושב ראש ועדה הכספיים יהיה כאן, ישמע. גם אנחנו בעצמנו לא שמענו בדיוק את מי הוא מתכוונן להזמין ומה מתכווננים לעשות, ואיך יהיה הקמשר, ואיך יתפתח הדיון שמה, כדי למצות את הדבר בצורה שלא נבזבז זמן ולא נבזבז את העניין.

י. שערי :

אני לא אתיחס לעצם הנושא אלא לצעד פרוצדורלי כלכד. כראשית קדנציה זאת הצעתי לתת לארכע ועדות: כספים וכלכלה, עבודה ושירותים ציבוריים. למעשה אם נקים ועדות חדשות כמו בקורת, אני חושב שיש צורך לכוחות מזויינים, כי זה נושא נפרד וכן הלאה.

כדי למנוע ויכוח, אני בעד שינוי גם במכנה הממשלה, והאמין לי שלפרט הקואליציוני יותר טוב לו לקבל תיק גדול ורציני מאשר תיק קטן שיש לו ליקויים פונקציונליים ובעיות של כפילות וכן הלאה.

אני חושב שהועדה הזאת עומדת כל הזמן כבעיה שיש כפילות כינה ובין ועדה הכספיים. זה לא טוב לאורך ימים ויהיה צורך לפתור זאת. לא טוב שאותם האספקטים יהיו נדונים כשתי ועדות. היו"ר בעורך דין יודע יפה מאוד שקיים כלל שאסור שאותו הנושא יהיה נדון באופן מעשי בשני כתי משפט. יש כזה הגיון רב, גם מבחינה עשיית הצדק, גם מבחינת אדמיניסטרציה זה לא טוב שאותו הנדון נדון כשתי ועדות כנסת.

היו"ר ש. חמיר :

העקרון הוא שלא יהיה סיכום כפול.

י. שערי :

כן, אבל אני יכול בהחלט להכין ששופט אחד יחן עשר שנים ושני שיחן

שנתיים.

אבל כמצב הזה שנוצר כרצוני להעלות מחשבה. אני רואה בנושא הזה ארבעה אספקטים: יש לו אספקט אחד כללי של מדיניות ההשקעות, שזה חלק. איך המדינה מטפלת ככל הנושא של השקעות? יש כאן עיוותים רבים, יש כאן הרכה הופעות שליליות ועל זה דובר לא מעט. ולדעתי, אם רוצים לדון בנושאים מסויימים צריך לרדת לשרשי הדבר ולא רק באספקט מסויימים, נניח של עכרות על חוק או ניהול לא תקין או אי סדרים.

אם כך, יש קודם כל השאלה של ניהול לא-תקין, וכל הפגמים שנחגלו באופן פעולת החברה לישראל, צי"ם וכך הלאה. זה אספקט אחד.

יש אספקט יותר עמוק בענין מדיניות

ההשקעות.

אספקט שלישי - באיזו מידה החברה לישראל פעלה כהתאם לכוונות המחוקק והממשלה. גם אם נניח היא לא הייתה עושה מעשים הקשורים לחברות הוואדויות. עובדה היא ששם דובר על מפעלי השתיה, מפעלי יסוד, וכאן היא הלכה יותר אל הדברים הקלים. היא הלכה לפי הכלל שכארץ הלכה לדברים הכטוחים ביותר, המכניסים את הרווחים הכטוחים ביותר. כחוץ לארץ היא הלכה לדברים הספקולטיביים ביותר. ועל ידי הפקדות, אם אפשר לקרוא הפקדה כחברה, כי למעשה זו לא הפקדה זו הלוואה, לחברה שאינן דווקא סולידיות. זה הדבר השלישי.

הדבר הרביעי - כל הכעיה של ניהול החברות הממשלתיות. אמנם החברה לישראל היא לא חברה ממשלתית אבל יש בה אספקט מסויימים ציבורי. התפקיד של מועצות המנהלים, למה מועצות המנהלים אינן יכולות למלא את התפקידן כראוי?

מה הייתי מציע? הייתי מציע שהנושא הקונקרטי של החברה לישראל ורוזנבאים - נשאר זאת לוועדת הכספים. אין טעם שאנו נעסוק בעותו הדבר. לעומת זאת - אנו נעסוק בכעיות הכלליות: במדיניות ההשקעות - יש מקום שפעם אחת יהיה דיון על זה. הענין באיזו מידה החברה לישראל ממלאה את התפקידה, לא במובן של עכרות על החוק ועניינים פליליים וכן הלאה. הכעיה של החברות הממשלתיות, אופן ניהולן, מועצות המנהלים וכך הלאה.

אם אנו נגיע לאילו שהן הצעות ונלכך את האספקטים הכלליים של חברות הממשלתיות, של המדיניות הממשלתית וכך הלאה אז אנו יכולים למלא תפקיד חשוב ביותר, וזה יכול להיות דבר שהוא ימנע כפילות יתר על המידה עם ועדת הכספים, אם כי בסופו של דבר גם ועדת הכספים רשאית לדון בזה. אבל לא כשאנו נדון באופן קונקרטי במעשה זה או אמר שנעשה בחברה לישראל - האם היו רשאים להפקיד כסף בוודו או לא.

היו"ר ש. תמיר: אני אבהיר לך ואני חושב שהירוכח שיש תמימות דעים בנקודה זו. אין פער בעמדות.

ע. פיינרמן: אפתח בכך שאסכים עם דברי שיערי שהיה צורך והיה טעם לבדוק מחדש את מערך הוועדות ככנסת על מנת למנוע כפילות בפעילותן של ועדות. ואני מכוח היותי כשתי ועדות הרבה פעמים משתתף פעמיים באותו נושא, עם אותם המשתתפים, וחכל. זה מוסיף לי השכלה מסויימת בנושא שאני שומע אותו פעמיים. אבל לצורך זה כלבד לקיים דיונים מקבילים בוועדות - זה לא מוצדק. אבל זה לא נושא שאנו דנים עליו היום. הוא הועלה פה היום, אז צד פתי את דעתי לזו של שיערי.

לגופו של ענין, דומני שמעבר למה שעושה ועדת הכספים, אם סוכם בוועדת הכנסת שוועדת הכלכלה צריכה לעסוק בהשלכות של פרשת החברה לישראל על המשק, וזה אני מכין הנושא המוגדר, הייתי מציע שנחרכז בארבעה או חמישה נושאים לדיון.

אני מציע גם, ואם הכינותי נכון את היושב ראש, הוא הציג בין היתר את השאלה מי צריכים להיות בעלי דברינו,

את מי צריכים להזמין ועם מי אנו צריכים לדבר. אתחיל אולי מזה. לפי הערכתי אנו צריכים להזדקק לשני משרדים כממשלה כלכד: למשרד האוצר ולמשרד המסחר והתעשייה. כשאומר מה אנו צריכים לכדוק יוכן גם למה אני מציע להסתפק בשני המשרדים הללו.

אומר לכם מה צריך לכדוק פה: הנושא הראשון הוא ענין של מדיניות עידוד השקעות הון כפי שהיא קיימת היום במדינת ישראל. החוק הראשון, דומני, חוקק ב-1968. הגיעה השעה לכדוק היום באיזו מידה מדיניות עידוד ההשקעות והחוק לעידוד השקעות הון שנחוק מתאימים, קיימים, הוכיחו את עצמם, או שיש צורך לשנות, לשפר, להתאים. או בלשון פשוטה: סעיף אחד - מדיניות עידוד ההשקעות. כמוכן, עם דגש מיוחד של חקיקה מיוחדת מעדיפה, כפי שנעשתה לגבי חברה לישראל א' ולגבי החברה לישראל ב', שאותו עוד אי אפשר לכדוק, אבל החוק כבר קיים. זה נדשא אחד שאני מציע.

הנושא השני הוא החחום של דירקטורים, סמכויותיהם, חובותיהם וזכויותיהם ומידת אחריותם. אין לנו כמעט ככל החברות שעליהן מדובר בשנים האחרונות, סיבה להתלונן על מחסור באפשרויות פיקוח מבחינת הצבת אנשים של המדינה או מטעם הממשלה בעמדות מפתח. יש כצי"ם מספר ניכר של דירקטורים, וכבתי הזיקוק מספר גדול עוד יותר, וכנ"ל בורד שהיתה חברה ממשלתית פרופר או בנהיבי נפט וכל הכרוך בזה. חלק מהאנשים אני מכיר ומוקיר כאנשים בעלי יכולת. למה במסגרת של השיטה הקיימת היום של פיקוח מינהלות או דירקטוריונים על חברות, היינו מצליחים עוד להגיע לידיעת הנעשה. אני מציע זאת כנושא: בעיה ההנהלות, המנהלים, סמכויותיהם, חובותיהם, זכויותיהם ובעיקר מידת אחריותם.

הנושא השלישי: לכדוק באיזו מידה פועלות חברות, ובעיקר למקד את השאלה לגבי החברה לישראל שבה מדובר, בהתאם לחוקים ולתקנות שמכוחן הן קמו.

בעיה רביעית שצריכים לתת עליה את הדעת, והיא בעיה קריטית במשק, להערכתי היא מטילה את צילה על עתידנו הכלכלי וזה ההשלכות שיש לפרשת החברה לישראל על ענין מטבע החוץ. כחחומים של פיקוח על מטבע חוץ, וקרו פה כמה דברים שמציגים פה סימן שאלה גדול; של בעיה היתרות; של בעיה אפשרויות הגיוס של מטבע חוץ, בין בצורה של השקעות, בין בצורה של דרך המבניה או דרך הבונדס, וכיוצא בזה.

אלה הם, להערכתי, ארבעת החחומים שלגבי שניים או שלושה מהם יש זהות עם מה שאמר שערי.

על כל החחומים האלה אחראים שני גורמים במדינת ישראל. האחד הוא משרד האוצר האחראי לכל החחומים הקשורים לחקיקה בנושא הזה, לאחריות על החברות הממשלתיות, הדירקטוריונים וכולי; והשני הוא משרד המסחר והתעשייה הממונה על בעיה עידוד השקעות, פיתוח הארץ וכל הכרוך בזה.

אני לא יכול להסכים להמגמה להתפשט לגמרי לתחום אחר. צי"ם - ברשות משרד התחבורה. זה משרד המבוקר ממילא על ידי ועדת הכלכלה. התעשייה הפטרוכימית, מסחר ותעשייה זה גם כן ברשות ועדת הכלכלה, וגם משרד החקלאות, דרך אגב. אם התעשייה הפטרוכימית תפשוט את הרגל לא יהיה פוליטלין. וכך נגיע בלי סוף. כדי לחקור את מכנה החברות הממשלתיות, זה כחוב בשנתון שיוצא, שעל כל קבוצה של 20 איש אוחו אדם הוא יושב ראש וכאוחה חברה הוא חבר מועצת המנהלים. זה נושא אחר לגמרי, שלא נובע לחברה לישראל.

אם חבר-הכנסת פינרמן מציע לרכז זאת בשני משרדי ממשלה, איך יכול להכנס פה משרד התחבורה?

אם אלה נושאים שאנו ממילא צריכים לעסוק בהם, כואו נעשה זאת בלי כל קשר לחברה לישראל. אנו נעסוק בהשלכות

לטווח קצר וארוך, בהווה, בעבר ובעתיד. אחרת לא ניקרא ועדה כלכלה.

א. זילברברג:

אני חושב שהכוונה שלנו היא לדון על הענין, לשוחח, לשמוע, לקבל אינפורמציה כלי להגיע למסקנות. הענין הוא אקטואלי מאוד, וחשוב גם כאיזו מהירות נחייחם לענין. אם נתחיל בדיונים של חדשים, אינני יודע אם הערך של המסקנות שלנו ושל הסיכומים יהיה כפי שנעשה זאת במהירות.

אני גם לא חושב שיש טעם להתפלסף כדעות.

הרי כולם מחייבים את הענין. כמו שרכים הוזמנו לוועדה הכספיים, הם הוזמנו, ויש פרוטוקולים. עד כמה שאפשר מבחינה חוקית להעזר באותם פרוטוקולים, זה יכול להקל על הדיון שלנו על מנת להגיע ביהר מהירות לסיכומים. צריך לקצר את הדרך. אם ניתן מבחינה חוקית לקבל אינפורמציה מכל מה שהיה בוועדה הכספיים, זה לא מחייב אותנו להוציא את אותן המסקנות. אנו נוכל להוציא את המסקנות של ועדת הכלכלה באספקטים שאנו נקבל. אבל נעזר בחומר כדי שלא נצטרך להזמין אותם האנשים עוד פעם. חשיבות הענין היא שנגיע ביהר מהירות לסיכום.

היו"ר ש. תמיר:

טוב, רבותי, נראה לי כפי שאומר חבר-הכנסת זילברברג, איך פערים גדולים בהתייחסויות. אולי כמהלך העבודה נחכים כולנו והמציאות תחייב לנו כמה דברים.

ברשותכם, כמה מלים לדברים ספציפיים.

חבר-הכנסת שערי לא היה נחח הדברים. כסמכות יושב הראש להעמיד נושא לדיון. הגענו היום להכנה בוועדה הכנסת שאנו נטפל בהשלכות של המשבר בחברה לישראל ופרשת החברה לישראל על המשק הישראלי. היה ברור שהמדובר הוא כתחום כפי שהגדרתי אותו. איננו חושכים לעשות כפילות למה שעושה ועדת הכספיים.

הבעיה שיש חפיפה מסוימת או השקה בין

ועדות שונות ככנסת בכמה נושאים. זאת בעיה יסודית מאוד. התקנון נקבע לפני הרכה שנים. על זה נדון בהזדמנות אחרת. אבל, ועדת הכלכלה היתה בשעתו ועדה מקופחת, היתה ועדה משנית או צדדית בכנסת שעברה. דומני שאפשר לחלק בין ועדת הכספיים והכלכלה את התחומים גם אם שומרים על קיום ועדת הכלכלה, באופן שועדת הכלכלה תקבל יתר סמכויות וההגדרות והאיבחון יהיה ברור יותר. אבל זה לא לדיון שלנו, זה ענין לוועדת הכנסת, וביורר כינסיעתי, לא לדיון עכשיו.

לבני ההצעה של חבר-הכנסת זילברברג,

למנוע בזכור זמן וכפילות על ידי קבלת פרוטוקולים של ועדת הכספיים - אני מאוד מחייב זאת. בשיחה שאקיים על דעתכם עם חבר-הכנסת קרגמן אציע לו זאת. אולי יש איזו בעיה פרוצדורלית בקשר לכך, כי דיוניה של ועדת הכספיים הם בדרגה סודיות יותר גבוהה משל ועדת הכלכלה. הנושאים שם אינם סודיים, אבל אני אכדוק זאת ובהחלט היה רצוי לחסוך את הכבודה הזאת.

לבני הנושאים, נדמה לי שהדברים שהזכירו

חבר-הכנסת שערי וחבר-הכנסת פינרמן, אני נגעתי בזכרים האחרונים של חבר-הכנסת פינרמן בפתח דברי על השלכות והשקעות, גיוס הון, הוא הוסיף מטבע חוץ. אני חושב שהעובדה ששני חברים שונים העלו את הנושאים מתבקשת. החברים יזכרו ששר המסחר וההעשייה מצד אחד ונגיד בנק ישראל מצד שני נגעו באספקט אחד של מדיניות ההשקעות, בקשר לאשראי המכוון. היה אז ויכוח בין חבר-הכנסת קרמרמן וזנבר ונגיד בנק ישראל, וזה אספקט אחד מצומצם מכל מדיניות ההשקעות.

לי נראה שהדברים ממש נובעים מהמצב

הנוכחי. הדיון על החברה לישראל ב' התקיים בכנסת כמליאה ממש בצילם של מאורעות מלחמת יום הכיפורים, סמוך מאוד לכך, ולא היתה דעת הכנסת מספיק נתונה לויכוח שהתקיים. אני אומר זאת משום שכך

ארע שלי היו ההסתייגויות היחידות שנרשמו אז.

אני חושב שהנושאים שמנו החברים מתבקשים. יחד עם זאת, אני מכין את מגמתו של חבר-הכנסת זילברברג להחיש את הפעולה. ברשותכם, הזמנתי את שר האוצר ואנו צריכים לשמוע ממנו דיון כללי, ואז גם ניוועץ בו. נציג בפניו שאלות והוא יפנה אותנו לפקידות המתאימה. מבחינה מסוימת, זוהי בכל זאת ממשלה חדשה, והיא מוגדרת גם כממשלת המשך וגם כממשלת שינוי, אז אולי לממשלה חדשה יוחר קל יהיה לשתף פעולה עם הוועדה ולעזור לה במגמות הכלליות של כולנו להמליץ המלצות חיוביות. אני מקווה כך, על כל פנים.

אני מקבל את ההצעה של חבר-הכנסת פינרמן להזמין את שר המסחר וההעשייה. אם נסתפק בשני שרים אלו בשלב זה, חוץ שיחה שלי עם חבר-הכנסת קרגמן, ונרשום לנגד עינינו שיש פה חכרות כמו צי"ם שהם כחחום סמכותנו, שלא הכרח להתחיל דווקא בהן, אבל הן יכולות להיות כחור, אז לא נצטרך להכנס כרגע להכרעות בחוץ הוועדה את מי כן ואת מי לא להזמין. נתחיל בטיפול ונשתדל להועיד ישיבה קבועה לנושא זה. אני אסדר זאת עם מזכיר הוועדה והיועץ הכלכלי שלנו, כדי שהחברים ידעו שזה היום הקבוע לנושא זה. ואם זה יחייב עוד יום בשבוע - נעשה זאת.

בהזדמנות זאת אני רוצה לומר, שהוועדה הזאת, העכירה לפני שנתיים, ליועץ המשפטי לממשלת ישראל חומר שנגע לפרשת אוטוקרס והוגשו אחר כך גליונות אישום בעקבות זאת בנושאים מסויימים של שוחד. בכל הנושאים הנוגעים להשלכות הציבוריות כגון זיופים בקשר לחרומות ולרישומים כוזבים - עד היום לא הוגש שום גליון אישום. היה הכדל בין סוגי האשמות. כי בנושאים האלה היו מעורבים לא רק אנשים פרטיים.

לדעתי עלינו לבקש מהיועץ המשפטי דין וחשבון מה קרה עם החומר שהוגש אליו בנושא הזה, כדי לקבל מידע.

י. קנרמן: אני מאוד מצטער לומר לך...
האזירה היא לא טובה.

היו"ר ש. תמיר: אנו מדברים על שני דברים שונים. יש משפט ובית המשפט יפסוק, ואני לא אתערב ולא אומר מילה בנושאים הנדונים לדיון משפטי. אני מדבר על נושאים שביחס אליהם לא נעשה דבר. זו הייתה עובדה שתרומה של מאה אלף לירות נרשמה רישום כוזב כעמלה. זוהי עובדה וביחס אליה לא הוגש משפט. על זה אני מדבר.

שמעתי את חבר-הכנסת גרופר מכיע דעוה זהוה לדעה שאני הכעתי על המצב האכסודאלי הקורה היום כחחום שנוגע לנו - חחום המים, משרד החקלאות, חכרת מקורות. כשאדם מואשם כהאשמות כל כך קצוניות, בקשר לתפקיד כחכרה ממשלתית, מוסיף לנהל חכרה ממשלתית שניה, בהיקף אדיר של מיליארד ומאתיים אלף כאילו לא קרה דבר, שעה שפקידים מדרג עשירי מושעים, כשהם מואשמים בענין חצי טכני. אני חושב שזה צריך לקומם את כולנו. אני מדבר על התופעה המוזרה שיום אחרי יום האזרח הפשוט קורה כעתון שממשלת ישראל, כאמצעות היועץ המשפטי שלה, לאחר תקירת המשטרה שלה ומבקר המדינה שלה, ופרקליט המדינה שלה, שעבדו על זה שנתיים, הגיעו למסקנה שהאיש צריך להיות מואשם בזיוף מאזנים בסדרי גודל של מליונים, כיוודעין, ככרונה להטעות ולרמות ולהולין שולל ולקבל הלוואות מוועדת הכספים, אותו איש עצמו למחרת קם ואומר - עכשיו יש לי חכנית על מיליארד ומאתיים מלין שאני אנהל אותה.

אינני יודע אם דרושה לזה החלטת ועדה או מספיקים הדברים של יושב הראש, אבל אני אציע שהדברים יופנו לרשויות המחאימות במשרד החקלאות, משרד ראש הממשלה והיזוע המשפטי לממשלה.

נדמה לי שאם הדברים מקובלים על החברים אז אין צורך בהצבעות ובהחלטות פורמליות וכך נוכל לסכם חלק זה של הדיון שלנו.

ע. פינרמן: אגב, זה לא כולל את הדברים המקובלים על החברים, את ההערה והנספחים שלך.

היו"ר ש. המיר: בקשר להערה האחרונה, שמענו את אשר שמענו מפי חבר-הכנסת גרופר, לא שמעתי כל הסתייגויות ונשאר זאת ככך.

חבר הכנסת דרובלס, בבקשה.

מ. דרובלס: הייתי מציע להזמין את שר החכורה, היות ושר החכורה חולש על מספר חברות שיש להן חשיבות רבה למשק הישראלי, ולהזמין את שר המסחר והתעשייה גם כשר הפיהוח.

היו"ר ש. המיר: לגבי שר החכורה אולי נחליט כחום שני הדיונים. רשמנו את ההצעה של חבר-הכנסת דרובלס.

פ. גרופר: כרצוני להעלות עוד נושא אחד. ישנו הנושא שכבר הנו בו בקשר לחכרה הטרופות הממשלתית. בזמנו קבלו כאן מסקנות, העברנו אותן, לאחר זאת היתה עוד התפתחות שמלא מקומך שלח עוד מכתב אליו. יש התעלמות גמורה מהמסקנות שלנו. כאחי כדברים עם אנשים מהקואליציה האומרים שלא היה רוב מכריע להחליט על הקמת החכרה אלא ראו בזה יותר כפרסטיז'ה שלו אישית להעביר את הנושא אני רוצה להעלות זאת מהבחינה שלנו. שמענו מהיושב ראש, שכזמנו, בכעיות אחרות שהוא היה נגד - והנה היום אנו רואים תוצאות, מכנסת קודמת. גם אני אישית חוזה בחברה הזאת אמביציה. קופת חולים שהיא קובעת לא הולכת לזה כלכ שלם אלא מאונס, הייתי מרשה לעצמי לומר, ושאר קופות החולים קופצות על עגלה זאת, וכצדק, משום שאינן יכולות להשאר בחוץ. גם פה אני חושב, הלואי שזה לא יקרה, אבל עוד נשמע.

אם כך, הייתי מציע שככל זאת נעשה עוד פעולה. אנו ועדה היושבת, דנה, מגיעה למסקנות, ויש התעלמות גמורה מאתנו. אני חושב שזה לא צריך להיות כך. אם אנו ועדה - יש להחשב בנו. גם תשובתו של השר שהתבקש להעביר זאת לראש הממשלה וכולי - התעלמות גמורה גם באחת הישיבות של ועדה המשנה שהזמנו פקידות בכירה, הוא בא בעצמו לשאלת אחד החברים מדוע פקידים לא באו - תשובתו היתה: מה אני לא מוסמך בשבילכם? והיה כרוך שלא נעים להגיד לו שאינו מוסמך.

הצעתי היא שאנו נפנה בהסכמת הוועדה כולה פעם נוספת.

היו"ר ש. המיר: אני מבין שהעליית את הנושא ואתה מציע פניה נוספת.

פ. גרופר: העליית את הנושא כדי שלא נוריד אותו מסדר היום.

רק עוד נקודה אחת - יש לי ידיעות די מוסמכות שכבר משלחת נשלחה לכדוק בשווקי העולם. כבר. עד היום, כרוך השם, קופת חולים עם כל קופות החולים האחרות לא שלחו משלחות, ואם כן שלחו היה להן קניין או שני קניינים והם עסקו בעסק בצורה מעשית. היום משלחת לימודית כבר יצאה לשווקי העולם. רבותי, בזמן כזה שהארץ עומדת כמשברים כאלה עם כל החברות, בזמן כזה שאנו עדים להתמוטטות כלכלית

ומי יודע עוד מה שנשמע בשכועות הקרוכים, פה מתעלמים מהכל, שלחו כבר משלחה לבדוק וללמוד, ילמדו, יקחו מנהלים, מינו כבר אנשים - מה קורה במדינה הזאת? על דבר בסיסי שהוא קיים. שמענו פה את מנהל קופת חולים שאמר שהעסק דופק מאה אחוז. מורידים מחירים, אנו שומרים על המחיר, אנו עוסקים בנושא הזה בצורה טובה. אז פה - כלום. התעלמות גמורה מהכל. זה לא יכול כך ללכת.

היו"ר ש. המיר: המצב הוא ככה: אני חושב שחבר-הכנסת גרופר אינו מדייק כשהוא אומר שהיתה התעלמות מהמלצתנו. נתנו את הדעה על המלצתנו ופעלו בניגוד לה. לא התעלמו.

אני מציע, אם זה מקובל עליך ואחר כך נשמע את דעתו של חבר-הכנסת זילברברג שקודם כל נברר עובדות ואולי אחר כך נתייחס אליהן, גם לאור מה שקרה לאחרונה בחברות שונות. נציג קופת חולים הכללית של ההסתדרות אמר לנו שהוא לא ילך לחברה זאת בפחות מ-50%. הממשלה איננה יכולה ללכת לחברה ממשלתיית בפחות מ-50%. קופת החולים הקטנות יכנסו גם כן. כששאלתי גם את השר וגם את נציג קופת חולים איך אפשר לחבר את כל הנתונים הללו, אמרו לי - נטפל בזה. כיה - הוכטח לנו שיימצא פתרון לבעיה הרוקחים בחברה הזאת וללא זה לא תוקם החברה.

אני מציע שנפנה שאלה אל שר הכריאות, שאנו מבקשים לדעת, לגבי החברה המוקמת, מה האחוזים של קופת חולים, מה האחוזים הממשלתיים, מה קרה עם קופת החולים ומה קרה עם הרוקחים. נקבל את המידע, נביא אותו בפני הוועדה ונחזור לדון לאור המידע הזה. עם עובדות כיד המיד יותר קל.

א. זילברברג: אני מחזק את דברי היושב ראש.

בנושא אחר - דנו בזמנו על הנושא של הקנסות כמים שזה עניין של עשרות אלפי לירות, הוצאנו מסקנות בנוכחותו של שר החקלאות. שר החקלאות למעשה קבל את המסקנות שלנו. הוא אמר שבמשך תקופה של שלושה חדשים יגיש לוועדה את ההצעות שלו באיזו צורה להסדיר את העניין של הקיפוח שישנו על דעת כולם. השבוע, במקורות, מי שממלא את הפונקציה של גובה בשם נציבות המים, סגר את המים בעשרות ישובים. אחר כך פתחו בחזרה. אינני יודע לכמה זמן. וזה בניגוד למסקנות שהיו כאן. כהכתי מכתב ליושב הראש, אינני יודע אם הספקת כבר לעבור על המכתב. אני מבקש בעניין זה אינטנציה של הוועדה. זה כבר לא עניין של החברות, זה לא עניין של החברה, זה עסק של חברה קדישא.

היו"ר ש. המיר: חבר-הכנסת זילברברג, אני אראה את המכתב ואפנה אל נציב המים ושר החקלאות.

א. זילברברג: אני לא רוצה לחיות על חסד, שאם פונים פוהחים את המים, סוגרים את המים.

היו"ר ש. המיר: אגב, כשהייתי בווינגטון, הזמינו אותי אנשי השגרירות שלנו, והצוות של סנטור כנסטון שהוא מאזור הדרום, של טקסס, הוא מומחה לחקלאות. אמרו לי - אם אתה פה בכנין, בין שחי פגישות, יש פה הצגה חקלאית ישראלית. הלכתי לראות והראו שקופיות, הראה זאת כחור טקסני שהיה בארץ, גוי, ועשה שקופיות ממפעלי החקלאות הישראלים. הגיבור של כל המערכה היה לא אחר מאשר נציב המים שהוגדר כאיש החשוב ביותר בישראל, שקובע את כל חלוקת המים. אחר כך הראו כל מיני מטעים ושלחים וצורות טיפוח של שלחים וירקות כמושבים ותיקים וחדשים, וכוש מדבר. והמפקח על כל זה היה סנטור כנסטון שהוא אחד משלושת המועמדים של המפלגה הדמוקרטית לנשיאות. הוא נתן חסותו להערוכה זאת. המים היו המוקד. והכל היה יפה וחיוני, והכל ורוד, והכל ידידותי. ואני ישכתי ושחקתי וזכרתי את הדיונים על המים.

מ. דרוכלס:
כרצוני להוסיף בנושא זה. ועדה הכלכלה
הניחה על שולחן הכנסת ב-30.7.74 את
המסקנות שלה. לפי החקנון הוועדה קבעה שתוך שלושה חדשים יופיע שר
החקלאות בפני הוועדה ויביא את מסקנותיו והצעותיו. חברי ועדה
הכלכלה קבעו שיש עיוותים רציניים מאוד בחלוקת המים.

הייתי מציע להזמין את שר החקלאות,
היות ושלוש החדשים מסתיימים כשבעה חודשים. על מנת שלא נהיה תלויים
כחסדים מנציב המים, מהוך המסקנות המוצגות לעקב את כל הגביות עד
שנוציא את החיקים, אני מציע לפנות לנציב המים ולבקש ממנו, עד ששר
החקלאות יופיע בפני ועדה הכלכלה, לא להפעיל את הקנסות ולקיים את
ההמלצות.

היו"ר ש. המיר:
אני מזכיר לחבר-הכנסת דרוכלס את ההמלצות
קבלנו מתוך התחשבות מרחיקת לכת במגמה
של נציב המים, תוך היאום אחר, תוך היאום עם ועדה הכספים ותוך הרגשה
שעונים על כל הצרכים.

מ. דרוכלס:
ההמלצות שלנו מהיחסות עד ל-1973.
הם מטילים את הקנסות ל-1973/4. זו טענה
טכנית גרידא מצד הנציבות. בכדי לא להסתמך על דברים כאלה, היות ושר
החקלאות צריך להופיע בפני הוועדה על מנת לבקר את כל הפגורים, לכן
אני מציע לחזור ולהזכיר לא לגבות את הקנסות, לא לסגור מים, עד ששר
החקלאות יופיע ונסיק את המסקנות בהתאם להחלטות.

היו"ר ש. המיר:
אני אפעל בנדון ואבקש את חבר-הכנסת
זילברברג וחבר-הכנסת דרוכלס המעוניינים
בנושא במישרין, להיות אהי בקשר ונעשה זאת יחד.